

معرفی رقم جدید انگور «امید»

ولی‌اله رسولی^۱ و حامد دولتی بانه^۲

چکیده

یکی از مهم‌ترین مشکلات انگورکاری در ایران، تنوع پایین ارقام تجاری از نظر زمان رسیدن محصول (متوسط رس و یا خیلی دیررس) به منظور تازه‌خوری است. از طرف دیگر نوسانات و وجود رقبای سرسخت در زمینه صادرات این محصول، پرورش‌دهندگان انگور را با چالش شدیدی مواجه می‌نماید. لذا وجود ارقام جدید انگور متوسط رس و همچنین ارقام خیلی دیررس تا حدود زیادی می‌تواند نوسانات قیمت این محصول استراتژیک را تعدیل نماید. رقم جدید انگور معرفی شده با نام امید به‌عنوان رقم متوسط رس (نیمه اول مردادماه) با مصرف تازه‌خوری است. میزان تحمل به تنش خشکی این رقم در حد متوسط بوده و میزان مقاومت آن به سرمای بهاره از نظر خسارت به جوانه زایشی، جوانه رویشی و برگ اولیه جزء ارقام مقاوم بوده و در دمای ۴- درجه سانتی‌گراد به مدت ۴ ساعت، حداکثر ۳۵-۴۰ درصد آسیب‌دیدگی داشته است. همچنین این رقم از بازاریسندی بالاتری نسبت به شاهد برخوردار است. این رقم دارای حبه‌های بیضی‌شکل به رنگ ارغوانی روشن، کم‌بذر و رنگ آب حبه زردرنگ بوده و آرایش حبه‌ها در خوشه غیر متراکم (باز) و بدون شات‌بری است.

واژه‌های کلیدی: انگور، رقم جدید، تازه‌خوری، صادرات، حبه بیضی، متحمل به سرما

بیان مسئله

است. میزان تحمل به تنش خشکی این رقم در حد متوسط بوده و میزان مقاومت آن به سرمای بهاره از نظر خسارت به جوانه زایشی، جوانه رویشی و برگ اولیه جزء ارقام مقاوم می‌باشد. همچنین این رقم امید از بازاریسندی بالاتری نسبت به انگور رقم بی‌دانه برخوردار است.

یکی از مهم‌ترین مشکلات انگورکاری در ایران، تنوع پایین ارقام تجاری از نظر زمان رسیدن محصول (متوسط رس و یا خیلی دیررس) به منظور تازه‌خوری است. رقم بی‌دانه قرمز و سفید بیش از ۶۰-۵۰ درصد تاکستان‌ها را شامل می‌شود که عمده تولید این رقم برای تولید کشمش مورد استفاده قرار می‌گیرد (بی‌نام، ۱۳۹۹). نوسانات جهانی قیمت کشمش و وجود رقبای سرسخت در زمینه صادرات این محصول، پرورش‌دهندگان انگور را با چالش شدیدی مواجه می‌نماید (فائو، ۲۰۱۹). هم‌زمان رسیدن محصول اغلب ارقام انگور در اکثر نقاط کشور (اول تا آخر شهریور) از جمله مشکلات تولید انگور در ایران است که در کاهش قیمت نقش بسزایی دارد. لذا وجود ارقام جدید انگور متوسط رس و همچنین ارقام خیلی دیررس تا حدود زیادی می‌تواند نوسانات قیمت این محصول استراتژیک را کنترل نماید. رقم جدید انگور معرفی شده با نام امید به‌عنوان رقم متوسط رس (نیمه اول مردادماه) با مصرف تازه‌خوری

معرفی دستاورد

در سال ۱۳۸۱، تعداد ۶۹ رقم و ژنوتیپ انگور از کشور روسیه وارد گردید که پس از انجام آزمایش‌های قرنطینه‌ای در بخش باغبانی مؤسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، در سال ۱۳۸۳ از آن‌ها قلمه تهیه گردید و پس از انتقال آن‌ها به ایستگاه تحقیقات انگور تاکستان، جهت ریشه‌دار شدن در خزانه کشت گردیدند. به علت ضعیف بودن نهال‌ها و تقویت ریشه‌زایی به مدت دو سال در خزانه نگاه‌داری شده و در اسفند سال بعد در زمین اصلی طبق نقشه آزمایش کشت گردیدند.

^۱ دانشیار پژوهش، گروه فیزیولوژی و فناوری پس از برداشت، پژوهشکده میوه‌های معتدله و سردسیری، مؤسسه تحقیقات علوم باغبانی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، کرج، ایران.

^۲ استاد پژوهش، گروه فیزیولوژی و فناوری پس از برداشت، پژوهشکده میوه‌های معتدله و سردسیری، مؤسسه تحقیقات علوم باغبانی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، کرج، ایران.

روز یکبار آبیاری به مدت ۶ ساعت با دو قطره‌چکان هرکدام ۸ لیتر در ساعت آبیاری گردید (رسولی و همکاران، ۱۳۹۸). در نهایت عملکرد کمی و کیفی و شاخص‌های مقاومت به خشکی ارقام و ژنوتیپ‌ها ارزیابی گردید. پس از اتمام فصل رشد عملکرد هر رقم و ژنوتیپ اندازه‌گیری شد (رسولی، ۱۳۹۷؛ رسولی، ۱۴۰۱؛ رسولی و همکاران، ۱۳۹۳).

ارزیابی مقاومت به سرمای بهار در محل باغ در اثر وقوع سرمای بهار انجام گرفت که در آن افت دما به ۴- درجه سانتی‌گراد به مدت ۴ ساعت بود. بدین منظور یادداشت‌برداری چهار روز پس از وقوع سرمای بهار در ۲۶ فروردین‌ماه ۱۳۹۷ انجام گرفت.

با توجه به این‌که بی‌دانه سفید در استان قزوین و همچنین در اکثر نقاط کشور به‌عنوان رقم تجاری برای تازه‌خوری و تولید کشمش برای مصرف داخلی و صادرات کشت گردیده است، لذا به‌عنوان شاهد استفاده شد. سیستم تربیت مورد استفاده کوردن یک طبقه دوطرفه با فاصله کاشت ۲×۳/۵ متر و تعداد بوته در هر کرت سه عدد بود. از سال ۱۳۸۷ یادداشت‌برداری صفات کمی و کیفی شروع شد (رسولی و همکاران، ۱۳۸۹؛ رسولی و سلمانی نصرآبادی، ۱۳۸۹).

از سال ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۳ میزان تحمل به تنش خشکی ارقام و ژنوتیپ‌ها ارزیابی گردید که شامل قطع آبیاری در زمان غورگی به مدت یک ماه و نیم بود. شاهد از هر ۱۲

شکل حبه: بیضی

رنگ حبه: ارغوانی روشن

رنگ آب حبه: زرد

تعداد دانه در حبه: کم بذر

شات بری: ندارد

آرایش حبه‌ها در خوشه: باز

طول حبه: ۲۰/۶ میلی‌متر

عرض حبه: ۱۸ میلی‌متر

قند: ۱۷ واحد بریکس

اسید قابل تیتراسیون: ۰/۶۵ گرم بر ۱۰۰ میلی‌لیتر

آب‌میوه

pH آب‌میوه: ۳/۵۸

TSS/TA: ۲۶/۳۵

تاریخ گلدهی: دهه اول خرداد

تاریخ رسیدن میوه: نیمه مرداد

طول خوشه: ۲۱۸ میلی‌متر

عملکرد: ۲۱/۸ تن در هکتار

مقاومت به سرمای بهار: تا دمای ۴- درجه سانتی‌گراد

(به مدت ۴ ساعت بدون آسیب)

آلودگی به سفیدک: ۱۵-۱۰ درصد در برگ‌های پیر

شکل ۱- انگور رقم امید

۲- رسولی، و. ۱۳۹۷. مدیریت تنش خشکی در تاکداری (به باغی، به نژادی). انتشارات آموزش و ترویج کشاورزی. تهران.

۳- رسولی، و. ۱۴۰۱. ارزیابی تکمیلی گروه اول ارقام انگور روسی با تکیه بر تحمل به خشکی. گزارش نهایی پروژه تحقیقاتی. انتشارات سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی.

۱- رسولی، و.، دولتی بانه، ح.، ستوده، ر. ۱۳۸۹. بررسی مقدماتی ژنوتیپ های انگور روسی در ایران. گزارش نهایی پروژه مصوب ۸۴۰۴۸-۰۰۰۰-۰۴-۱۲۰۰۰۰-۱۰۰-۱۰۰. سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی.

۲- رسولی، و.، سلمانی نصرآبادی، م. ۱۳۹۱. گزینش مقدماتی تحمل به تنش خشکی ارقام انگور روسی بر اساس نشانگرهای مرفولوژیک. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی واحد ابهر.

۳- رسولی، و.، فرشادفر، ع.، احمدی، ج. ۱۳۹۳. ارزیابی مقاومت به خشکی و تنوع ژنتیکی ژنوتیپ های انگور روسی (*Vitis vinifera*) با استفاده از صفات مرفوفیزیولوژیک و نشانگر بین ریزماهوره ای (ISSR). رساله دکتری دانشگاه رازی.

۴- رسولی، و.، گل محمدی، م.، گمرکچی، ا. ۱۳۹۸. ارزیابی تکمیلی گروه اول ژنوتیپ های انگور روسی با تکیه بر تحمل به خشکی. گزارش سال دوم پروژه ۹۶۰۸۴۱-۰۶۵-۳۳-۵۱-۲. سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی.

5- Food and agriculture organization (FAO). 2019. Grapevine statistics.

با در نظر گرفتن جمیع صفات مورد بررسی و آزمون حسی، رقم جدید انگور با نام امید از نظر تازه خوری و متوسط رس بودن معرفی گردید. زمان اختصاص یافته برای رسیدن به رقم ۱۱ سال کاری به طور منقطع بود. مشخصات تفصیلی رقم به شرح ذیل است (شکل ۱). میانگین عملکرد سه ساله این رقم ۲۱/۸ تن در هکتار بوده در حالی که میانگین عملکرد سه ساله رقم بی دانه سفید ۱۸/۲ تن در هکتار بوده است که نشان دهنده افزایش عملکرد ۱۶/۵ درصدی این رقم در مقایسه با شاهد است.

توصیه های ترویجی

- رقم امید تا دمای ۴- درجه سانتی گراد به مدت ۴ ساعت بدون آسیب سرمازدگی بهاره است.
- با توجه به رنگ تیره حبه انگور رقم امید، از بازارپسندی بالایی برخوردار بوده و قابلیت مناسبی برای صنایع تبدیلی دارد.
- مویز انگور رقم امید از کیفیت و بازارپسندی بالایی برخوردار است.
- روش تربیت مناسب انگور رقم امید کوردون دوطبقه دوطرفه با آرایش کشت ۳×۲ متر بوده و هرس مناسب آن نیز کوتاه بلند ۶ جوانه ای است.
- جبران خلأ زمان رسیدن محصول
- قیمت مناسب در زمان رسیدن

منابع

- ۱- بی نام. آمارنامه کشاورزی. ۱۳۹۹. انتشارات وزارت کشاورزی، معاونت باغبانی.

Introduction of a new grape variety "Omid"

Valiollah Rasoli¹, Abdol Hamed Doulati Baneh²

Abstract

One of the most significant challenges in grape cultivation in Iran is the low diversity of commercial varieties in terms of harvest timing (mid-season or very late) for fresh consumption. On the other hand, fluctuations and the presence of tough competitors in the export market pose a serious challenge for grape growers. Therefore, the introduction of new mid-season grape varieties, as well as very late varieties, can significantly help stabilize the price fluctuations of this strategic product. The newly introduced grape variety named "Omid" is classified as a mid-season variety (ripening in the first half of August) suitable for fresh consumption. This variety has a moderate tolerance to drought stress and exhibits resistance to spring frost damage concerning reproductive buds, vegetative buds, and initial leaves, sustaining a maximum damage of 35-40% at a temperature of -4°C for 4 hours. Additionally, this variety has a higher market acceptance compared to the control. It features oval-shaped berries of light purple color, is low in seeds, and has a yellowish pulp. The arrangement of the berries in the cluster is non-dense (open) and without shot berries.

Keywords: grape, new variety, fresh consumption, export, oval berry, frost tolerant

---

¹ Research Associate Professor, Temperate Fruits Research Center, Horticultural Sciences Research Institute

² research professor, Kurdistan Agricultural and Natural Resources Research and Education Center